

**Dissertatio medica de cardialgia, seu dolore orificii ... / sub praesidio ...
Caroli Drelincurtii ... ; Publico examini ... ad Diem Januar. Anni Salutis MD C
LXXXI. ...autor & respondens Justus Nicolaus Otto.**

Contributors

Drelincourt, Charles, 1633-1697.
Otto, Justus Nikolaus, active 1676-1679.
Rijksuniversiteit te Leiden.

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud viduam & haeredes Joannis Elzevirii, ..., [1681]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/j3jwk7mh>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

46 LAM
99
DISSERTATIO MEDICA
DE
Cardialgia, seu Dolore Orificii
Superioris ventriculi,

QVAM
DIVINA FAVENTE GRATIA
*Ex Consensu Magnifici Rectoris Et Gratiſſe Medice
Facultatis conſeſſione*

SUB PRÆSIDIO
VIRI CLARISSIMI ET EXPERIENTISSIMI
D. CAROLI DRELINCURTII,
Regis Galliarum Medici Ordinarii, & Glor. memor.
Principis de Turenna quondam Archiatri felicissimi,
Profefſoris Medici Celeberrimi
Dn. Patroni Præceptoris que plurimum obſervandi.
Publico examini

In Auditorio MEDICO ad Diem Januar.
Anni Salutis MDC LXXXI.
proponet

Autor & Respondens
JUSTUS NICOLAUS OTTO, Hannoveranus.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud Viduam & Hæredes JOANNIS ELZEVIRII,
Academiae Typograph.

V I R O

NOBILISSIMO, AMPLISSIMO,

ATQUE EXPERIENTISSIMO

D^N. HENRICO MEIBOMIO,

MED. DOCT. EJUSDEMQUE ET HISTORIARUM

POESEOSQUE IN ILLUSTRIS ACADEMIA

HELMSTADIENSI PROFESSORI

PUBLICO CELEBERRIMO,

NEC NON

ARCHIATRO GUELPHICO FELICISSIMO

ET ACADEMIÆ JULIÆ HOC TEMP. VICE-

RECTORI MAGNIFICO,

DNO. FAUTORI ET STUDIORUM MEORUM

PROMOTORI ÆTATEM COLENDO

THESES HAS

CUM DEBITA OBSERVANTIA

OFFERO.

S. & O. P.

Equidem, quotiescunque mecum perpendo, quos nominibus Tibi, VIR EXPERIENTISSIME, sum devinctus ex illo tempore, quo primum Tua uterer institutione in Arte medicâ, non minimum sollicitus fui, de occasione commodâ, quâ mihi liceret gratiam meam mentem Tibi aliquatenus contestari. At verò dum isthac animo revolveo, spes fere omnis erepta mihi videtur meritorum Tuorum magnitudine, quâ facit, ut singula Tua beneficia vix mente concipere, multò minus verbis, aut te ipsâ valeam equare. Etenim ut innumera alia Humanitatis officia à Te in me profecta nunc silentio involvam, saltem non desinam ingens illud Benevolentia genus, quo à tot annis & ab ineunte fere adolescentiâ me studique mea exornasti, pleno ore deprædicare. Ne igitur diutiùs ingrati animi maculam subire cogar, patere VIR EXPERIENTISSIME, ut exercitationem hanc Academicam, quam antequam in Gallias abirem hic conscriptam, sub Præsidio Viri non minus rarâ Eruditione, quàm Anatomicâ Peritiâ incomparabilis publicè defendere conabor, Tuo Nomini consecrem, in tesseram tanti mei debiti, quo me unquam verè exsoluturum, vix audeo polliceri. Eò magis itaque confido, hoc chartaceum munusculum à Te non iri-

recusatum, quò humiliùs agnosco, id omne, si quid hæte-
nus in studiis Medicis profecerim, Tibi acceptum esse re-
ferendum. Quæ mea spes nisi me fefellerit, seriò potero
triumphare, me etiam levidens hoc scripto id ex voto ob-
tinuisse, quò potueris intelligere, beneficia tua non in in-
gratum esse collata, utpote, qui denuò sanctè promittam,
me meritorum tuorum memoriam non inter morituram
servaturum. Hisce, VIR CLARISSIME, Vale fe-
liciter & me absentem presente favore ulterius prose-
quere, qui quoad

Spiro & placeo,
si placeo

Lugduni-Batav.
xxv Ianuar. A. S.
M D C LXXXI.

Tuus ero Tuique Nominis
observantissimus

JUSTUS NICOLAUS OTTO.

Quò

uò exquisitori sensu pars aliqua corporis humani est dotata, eò majori dolori est obnoxia ad occursum causæ irritantis ; Quod ipsum ex affectibus partium, quæ pro maxime sensilibus habentur fit manifestum. Observatur quidem interdum, per levem aliquam vulnerationem aut saltem contusionem in parte aliqua ignobiliori, per consensum cum aliis gravissima symptomata induci ; verum illud plerumque à communicatione per nervos solet explicari. Nam experientiâ constat læsiones in nervosis partibus insigni dolore ægrum excruciare, unde & Galenus 6. epid. comment. 1. rectè dixit *partes quæ magis sentiunt, causa dolorifica his molesta magis*. Ne aliarum igitur partium nervosarum mala nunc recenseam, luculenter id constabit exemplo ipsius ventriculi, cujus p. n. affecti dolorem *Cardialgia* nomine à Medicis insignitum præsentè disputatione explicare favente Deo aggrediar.

I I.

Nimirum notum satis est ex doctrinâ physiologicâ quàm delicatus sit ventriculi sensus, quàm blandè ipsius latratus oblato cibo compescatur. Unde illorum sententia mihi non adeo arripere potest, qui famem & ciborum jucunditatem à solâ quadam animæ appetitivâ facultate derivant ; primariò enim ab exquisito ventriculi sensu hoc dependere videtur, unde animal ad cibum potumque appetendum compellitur. Certè cum gustus quoque necessariò conjunctum tactum habere debeat ex Galeno, qui de *differ symptom.* cap. 3. *tactus sensum omnium sensoriorum communem esse* dixit, non male locuti mihi videntur qui gustum non solum in linguâ consistere, sed quoque ad ipsum ventriculum continuari aliquatenus, sunt arbitrati, uti ex recentioribus celeb. *Willisius* & ante ipsum jam tum *Helmontius*; & hic quidem ventriculi gustum (uti vocat) linguæ gustum superare putat probabile exinde, quod licet pharmaca in primâ sui facie insipida & multo larvata saccharo à ventriculo recipiantur, si iteratò sumantur, horrorem & abominationem faciant.

I 2 4 1 2 1 2 1 2 1 2

Non quidem diffiteor multis hoc tanquam paradoxon posse videri primo intuitu; sed si experientiam consulamus eaque sine præjudicio consideremus quæ circa reliqua quoque animalia contingunt, quæ fame sitique torquentur, non dubitabimus asserere exquisitum ventriculi sensum primariò appetitum afficere, ad concupiscendum cibum & ad expetendum potum pro fame sitique restinguendis. Confirmatur hoc ex eo, quod quamprimum famelicis cibus sit exhibitus, appetitus ipsorum cesset, si quippe expleto ventriculo ipsius nervosæ partes novâ ciborum accessione suaviter obliniantur. Huc fere faciunt quæ Doct. Ioh. Æmilianus in naturali de ruminantibus historiâ refert his verbis: *Quicumque esuriunt sapidiores judicant cibos, non ob cupiditatem solummodo, quæ rem exoptatam jucundiores reddat; quin imò quia linguæ pori in esurientibus inaniti sint, qui dum tenuioribus alimentorum particulis infarciuntur majorem animali inducunt voluptatem.* Et paullo post rationem addit cur animalia ruminando majorem delectationem percipiant; *nimirum villos nervorum ab illis aliquantum mutatis & minutim concisis cibus suavius affici.* pag. 54. & seq. Similiter lectu dignissima sunt quæ de gustu protulit illust. Boyleus in libr. Anglicè conscripto *experiments and observations about the mechanical production of tastes.* Quæ omnia eadem ratione circa ventriculi tunicas explicari possunt.

I V.

Sed quicquid tandem hac de re sit statuendum, quæ ut pro dignitate tractetur majus requirit spacium, & ingenium circa animalium operationes explicandas meo longè feliciter; illud tamen in præsentem mihi nemo negaverit, ventriculum, quem insigni admodum sensu dotatum esse modo diximus, eo acriori dolori esse obnoxium quo exquisitiori tactu est præditus. Præ reliquis autem ventriculi partibus, superius ipsius orificium levi sæpe de causâ acutissimum percipit dolorem, qui pro magnitudine suâ ipsius cordis affectui comparatur, ut inde etiam nomen sit sortitus *καρδιαλγία*. Cum igitur, ut dixi, de hoc dolore nunc agere decreverim, his præmissis breviter explicabo nomen ipsum hujus affectus, quo communiter dolor ille à Medicis solet compelli, postea ad ipsius morbi historiam curationemque properaturus.

V.

Prolixi quidem sunt nonnulli in derivatione hujus vocabuli, dum

dum disputant, quod ventriculi orificium *καρδία* nomine sit appellatum, quoniam p. n. eadem symptomata inducat, quæ cordis ipsius affectus solent imitari, unde etiam conijcere possumus, hunc morbum cum cordis passionibus non rarò fuisse confusum à Medicis. Alii in ea versantur opinione, morbum hunc ita esse nominatum, quod ob viciniam cor facile in consensum trahat. Sed inanis est hæc lis, quam nos non morabimur, sed potius retinebimus nomen hoc cardialgiæ Antiquis à tot seculis usitatum, per illudque nihil aliud volumus intellectum, quam insignem in ore ventriculi superiori dolorem.

V I.

Cum autem variæ doloris sint differentiæ, aliqui Medicorum affectum hunc variis nominibus distinxerunt, dum inscriptis mentionem faciunt cardiogmi & cardiacæ, quæ differentias hujus doloris innuere videntur. Sed quid opus est adeo accuratè velle distinguere dolorem, cum affectus istius unica plerumque sedes sit, nimirum in superiori ventriculi orificio. Certe ejusmodi argutationes non magni poterunt esse in praxi momenti. Generalius igitur nomen mihi erit dum affectum hunc nomino cardialgiam, sub quo reliquas ejus differentias includo; quod si quis secundum majorem minoremve doloris gradum vocibus cardiogmi & cardiacæ ludere velit, non multum illi potero refragari, utpote cum tanti non sit de nominibus disceptatio.

V I I.

Missis igitur inanibus de nomine quæstionibus, nunc consideramus ea symptomata, quibus morbus hic innotescere solet, tum ægris, tum præcipuè Medicis. Et quidem accedens ad ægrum hoc morbo detentum, comperiet illum de tristi quadam sive molestâ sensatione sive de dolore in hypochondrio sinistro potissimum conqueri, illo præsertim in loco ubi fovea quædam, quæ est scrobiculus cordis communiter dictus, à natura est fabricata. Latet ibi mucronata cartilago, quæ ultimis sterni ossibus est affixa, circaque hanc regionem dolor vehementior ab ægro percipi solet. Nec vero adeo vagus dolor est, uti plerumque alibi, sed ut plurimum fixus, acutus, pungitivus, & ad interiora magis penetrans.

V I I I.

Habet hic affectus illud cum multis aliis commune, quod scilicet pro causarum & corporum varietate modo magis, minusve æ-

grum infestet; unde in nonnullis, & plerumque iis qui proclives sunt ad hoc malum, dolor non adeo exquisitus semper deprehenditur, sed potius gravativus, & qui quasi premat & aliquo modo distendat. Sæpius tamen acutus dolor est, & qui quandam mordicationem & erosionem præ se ferat, hicque ægrum ad exigendam Medici operam solet compellere. Et certè dolor iste nonnunquam adeo solet exacerbari, ut quo se vertant ægri nesciant, tantoque simul afficiantur angore ut in ipso momento se mori debere sibi imaginentur; quam anxietatem etiam *Galenus* in comment. ad 7. aphor. 57. ventriculo fere unicè & propriam attribuit. Hinc variè se jactitantes ægri à quâvis etiam situs mutatione auxilium sive imminutionem doloris sperant, nonnulli ne quidem validè respirare audent, persuasi vel etiam revera sentientes inde punctiorem magis fieri molestiam.

I X.

Plerumque tamen non adeo solet esse continuus dolor, ut eodem semper gradu & tempore ægrotos infestet; Sic videmus in aliis jejuno stomacho & ante cibum exacerbari dolorem: aliis inter cibandum dolores augentur; imo ab ipsis cibis, qui in ventriculo digeri debent concitatur magis affectus. Nonnullis etiam hoc accidit, ut aliquot post cibum horis hoc malo infestarentur, quale quod *Guarinonius* de se ipse testatur conf. 337. ubi refert continuo quinquaginta dierum spatio quotidie quinque horis à cibo, & non raro etiam noctu post cœnam cardialgiâ se affectum esse. Simile quid *Lazarus Riverius* prax. lib. 9. cap. 10. habet qui videri potest. ut hinc quoque pateat in aliquibus cardialgiam certas servare periodos & per intervalla recurrere. Imò solent in ipsius paroxysmo diversi doloris gradus observari, adeò ut nonnunquam paullum soleat remittere, sed tamen mox rursus increfcere, & ita per vices redire; fere tamen nunquam adeò perfectè in paroxysmo sedatur, ut non aliqualem in dicto loco molestiam creet, ob exquisitam orificii hujus sentiendi facultatem.

X.

Nec etiam quis existimet ex antè dictis quoniam ægri plerumque locum illum sive spatium illud circa cartilaginem Xiphoidæ solent tactu designare, idcirco dolorem hunc nunquam ulterius vagari. Plus enim vice simplici fuit auditum ex ægris, se sentire dolorem etiam ad dorsum & spinam procedere, imò nonnunquam

ad pectus scapulasque ipsum continuari. Talia enim exempla annotarunt *Reinerus Solenander* conf. xxv. sect. 11. & *Guarinius* consult. 522. Nec etiam improbable cuiquam videri potest, cui notum est, œsophagum per diaphragma (septum illud admodum sensibile) transire, & ibidem gulam per pectus ascendentem, à levissimâ causâ ventriculo consentire. Denotant id conjuncta huic affectui symptomata, & respiratio difficilis, tum ructus acidi, tum alii rugitus circa guttur, imò os plerumque salsum, amarum, siccum vomitusque aut irrita vomendi conamina, quæ hunc affectum comitari solent. De vomitu quidem nullum dubium est, illum necessariò ab ejusmodi causâ sensibilissimam ventriculi partem irritante promoveri, cum sæpe is à levioribus tantum cibis concitetur.

X I.

Cumque adeò exquisitus sit hic dolor, non potest fieri, quin ejus sensu aliæ quoque corporis partes per sympathiam (ut vocant) afficiantur. Hinc non solum, ut dixi, ipse ventriculus ad inversum motum s. vomitum stimulatur, unde ructus & varii vomendi conatus excitantur, cum ingentisæpe anxietate & sudore frontis, temporum, pectorisque; imò aliis quoque principalioribus membris ob continuitatem doloris noxa communicatur. Sic videmus sæpe sæpius, uti alias in affectibus ventriculi caput facillimè solet in consensum trahi, sic etiam illud in cardialgiâ obtinere. Eam etiam ob causam spiritus à dolore exagitati ad placidam in somno quietem difficulter possunt reduci; imò nonnunquam adeò commoventur ut in vertiginosos & convulsivos motus concitentur, uti plurima ab auctoribus sunt commemorata exempla, quæ hic quidem repetere non consultum videtur, cum res & experientia hoc passim confirmant. Testatur id præter alios *Galenus* in 1. Aphor. 5. ubi commemorat historiam cujusdam adolescentis, qui ab humore æruginoso os ventriculi rodente sæpius universali convulsione fuit correptus. Similiter in libr. de V. S. adversus *Erasistratum* facit mentionem *Diodori* cujusdam, qui cum diu jejunos mansisset, convulsionibus inde fuit tentatus. Non rarò etiam cardialgiæ sociæ sunt febres, utriusque generis tum continuæ tum intermittentes; plerumque tamen febres istæ solent dolorem hunc sive illius causam ventriculo potius communicare quam ut ipsæ à dolore inducantur. Nec tamen plane abnego, eadem quandoque materiâ

& febrem & dolorem cardialgicum simul posse induci; Nec tantum febres, sed etiam alii multi morbi cardialgiæ conjuncti observantur, de quibus in sequentibus plura, ubi de causis sermo erit.

X I I.

Atque sic ex recensitis cardialgiæ historia clarior poterit apparere, unde simul innotescit, morbum hunc facillime in dignotione cum aliis confundi, imò eventus id sæpius confirmavit, dum legimus etiam apud Medicos id frequenter factum esse, dum multi in paroxysmo advocati ex symptomatum vehementiâ judicant, ipsum cor laborare, unde forte nomen etiam cardialgias retinuit hic affectus. Si tamen omnia symptomata ab experto Medico rectè considerentur, locus doloris & aliæ circumstantiæ diligenter perpendantur, non ita difficulter errorem istum poterit declinare. Locus quippe ille de quo ægri conqueruntur est adhuc sub diaphragmate, adeoque patet illum situ esse inferiorem ipso corde; imò nisi cardialgia in summo gradu vigeat, non minimum ex pulsu ipso poterimus addiscere. Quanquam enim & pulsus in cardialgiâ solet in celere ut plurimum mutari, tamen tanta non est illa mutatio, nec tam vehemens, quàm si ipsum cor esset affectum, imò palpitatio cordis, vehementi cordis vibratione potissimum à cardialgiâ discernetur, præterquam quod in hac à simul affecto ventriculo certiora diagnostica signa occurrant.

X I I I.

Forfan autem quis existimaverit magis difficile esse dijudicatu, si reliquus ventriculus laboret uti in colica ventriculi, tunc enim dolorem non posse adeò accuratè distingui à cardialgia. Sed licet fatear non raro posse confundi hæc invicem, tamen plerumque dolor hic non adeò est acutus, sed etiam majori spacio, & loco est inferiore quam vera cardialgia, unde etiam dolor ille reliquarum ventriculi regionum non solet esse adeo intensus, utpote cum in non adeo sensibili parte, qualis est orificium ventriculi superius, sedem suam habeat. Et quidem in ardore stomachi, non tam de dolore pungitivo, quam molesta & vaga exæstuatione ægri conqueruntur, dum ventriculus cum insigni gravitate & pressione quasi aduri videtur. Et certe nihil vetat quo minus cardialgia cum hoc quandoque complicetur, unde tunc gravius torquentur ægri, ut hinc meritò ad similem forte casum Poëta alludens ita cecinerit; *Nec munus humeris efficacis Herculis inarsit æstuosius.*

Similiter de cholera morbo quam siccam Auctores appellant est
censendum, ubi flatus tum per superiora tum per inferiora solent
propelli comitante vomitu aliisque symptomatis. De colico
iliacoque affectibus certe gravissimis facilior forte iudicatu res
est, cum ob situm partis affectæ magis poterunt distingui. Quam-
vis enim pars coli proximè sub ventriculo sita sit & facili negotio
ventriculum in consensum trahat, tamen situ longè inferius est
intestinum superiori stomachi ore, unde etiam ab ægro & à Medi-
co locus doloris eò certius poterit discerni.

X I V.

Antequam ulteriùs progrediar, non minimum ad discernen-
dum hunc affectum conducet ipsarum partium affectarum vici-
narumque situs & structuræ consideratio, quæ utique ex anatomi-
cis & autopsia desumpta hic erit inferenda, partium enim illa-
rum inspectione destitutum Medicum persæpe cæcutire verè dixit
Domin. Marchettis anat. cap. I. Paucis ergo proponam ea, quæ ad
cognoscendas partium constitutiones indeque formandam dia-
gnosin cardialgiæ ex anatome peti posse videbuntur. Notum ar-
tem est ventriculum in inferiore ventre statim sub diaphragmate
esse collocatum; figurâ oblongâ per corporis latitudinem totus
fere est porrectus, fundo ipsius præter omentum, pancreas &
colon subnectuntur, quin etiam lien aliquot ramos vasorum san-
guineorum recipit à ventriculo, namque lien parti ventriculi pro-
tuberantiori sinistræque cohæret.

X V.

Alterum ipsius orificium sinistrum nuncupatur & è regione al-
teri, paullò tamen superiori loco sinistrorsum ubi protuberantia
quædam ventriculi lienem versus est, fursum cum gula conti-
nuatur, nam antequam diaphragma transit œsophago continua-
tur, qui simulac septum transversum attingit, per ipsum transi-
tum habet, in carnea nempe illa parte duorum musculorum dia-
phragmatis inferiorum, qui à lumbarium vertebrarum corporibus
enascuntur, nam per interitium fibrarum muscoli diaphragmatis
sinistri (non autem per centrum diaphragmatis nervosum, uti per-
peram & à libris & à figuris docemur) œsophagum transmitti,
demonstrare solet cum privatim tum publicè *Clar. Dn. Præses*
meus. Oesophagus ita in ventriculi orificium sinistrum desinens,
postquam diaphragma perforavit, sub corde & pulmonibus juxta
spi-

Spinam progreditur in thorace & in gulam continuatus ad ipsas fauces pervenit, ibique transitui ciborum potuumque communem viam præbet. Multa de hoc finguntur orificio inter plurimos Theoreticos, & inter alia vulgò creditur hoc certo tempore claudì aperiri, unde & *Helmontius* proprium quendam spiritum sive *Blas* ibi residere putat, *ita tamen ut* (verba sunt ejus) *seniel à pastu clausum in bene valente ad unam quamque boli importunitatem vel haustus pertinaciam facile de integro sese pandat, cum vix queat tolerare ut sibi quicquam in gulâ impendeat; quanquam ab infirmis & inediam passis patefactio ejus cum dolore & magnâ anxietate contingat.* cap. Pylorus Rector. §. 4. Sed quamvis non negari possit orificium hoc ad ciborum occursum dilatari, tamen ridiculum videtur ibi spiritum quendam quasi janitorem velle constituere, cum aliter hoc possit explicari. Quippe adhæc orificium illud singula inspiratione expirationeque dilatari & constringi cum *Clar. meo Præside* arbitror, quoniam non solum œsophagi finis includitur inter duos musculos, sed præterea diaphragma quod transit inquietum est, & modo sursum deorsumque movetur, unde & illius orificii cavitas pro diaphragmatis motu modo dilatari modo coarctari videtur. Simili planè ratione, quâ *Doct. Richardus Lovverus* de corde cap. 5. pag. m. 152. Ductus Thoracici principia inter tendines diaphragmatis sita ad illorum motum comprimi ingeniosè satis colligit. Quâ ventriculus dextrorsum vergit, integitur hepatis sinâ parte, sub quâ etiam inferius orificium sive dextrum emittit, quod paullò post in duodenum desinit, quod inter tenuia crassius esse intestinum itidem accuratè demonstravit *Clar. Præses* in nuperâ dissectione privatâ cadaveris fœminei. Illud ergo perperam vocitant *intestinum tenue* seu inter tenuia tenuissimum, id enim epitheti unicè atque veraciter & κατ' ἐξοχλήν competit intestino Ileo, quod uti omnium longissimum, & omnium tenuissimum est. Hoc intestinum duodenum non longè abindè tum biliarium tum pancreaticum ductus communi ut videtur recipit ostio, licet distincti utriusque canales ad exitum usque sint contigui singulis utrinque tunicis conclusi. Per hos canales duplex humor bilis nempe & succus pancreaticus in duodenum effunditur, in quem verò usum, de eo tanta est inter autores dissensio, ut eorum opiniones ad physiologos potius remittendas consultiùs putaverim quam de illis pauca tantum proferre.